

Vuoden 2010 kolmas NMI-Bulletin on 20-vuotisjuhlavuoden erikoisnumero. Tähän lehteen on koottu kirjoituksia Niilo Mäki Instituutin monipuolisesta oppimisvaikeus-tutkimuksesta ja muusta toiminnasta. Kirjoitukset liittyvät juhlavuoden teemaan ”20 vuotta oppimisvaikeustutkimusta” myös siten, että niissä katsahdetaan menneeseen – ja vähän tulevaankin. Kirjoituksissa esitellään alan kehityksen aiempia suuntaviivoja ja ounastellaan tulevia. Kirjoituksissa on myös tuotu esille Niilo Mäki Instituutin (NMI) ja sen lähipiirin tekemiä empiirisiä havaintoja tutkimuksen ja toiminnan saralta. NMI:n läheisen yhteistyökumppanin Lapsen kielen kehitys ja familiaalinen dysleksiariski -pitkittäistutkimushankkeen ja myös Niilo Mäki Instituutin tutkimuksen tuloksista voi lukea lisää piakkoin ilmestyvästä Psykologia-lehden erikoisnumerosta.

Ensimmäisessä kirjoituksessa professori emeritus Veijo Virsu kommentoi Niilo Mäen kansainvälistä, vuonna 1927 julkaistua kirjoitusta nykypäivän näkökulmasta. Mäki kuvaili kirjoituksessaan ensimmäisessä maailmansodassa vammautuneen miehen, ”potilaan Sch”, visuaalisen agnosian näköoireita. Reilun 50 vuoden päästä eli vuonna 1978 James Kalat käänsi kirjoituksen saksasta englanniksi, ja se julkaistiin englanninkielisessä lehdessä. Sekä saksankielinen että englanninkielinen alkuperäisartikkeli löytyvät NMI:n Internet-sivulta, jossa ne ovat esillä kaikkien luettavissa. Alkuperäisartikkelit ovat kestäneet hyvin aikaa, ja toivomme, että Virsun kirjoitus antaa lukijoille kimmokkeen tutkia niitä.

Ensimmäisessä katsauksenomaisessa tutkimusartikkelissa *Onko lukemisvaikeuksien tutkimuksella tulevaisuutta?* professori Pekka Niemi pohtii lukemisen ja lukemisvaikeuksien tutkimuksen kehityspolkuja ja tulevaisuuden näkymiä. Tutkijatohtori Tanja Vehkakoski ja ma. professori Matti Kuorelahti luovat vuorostaan artikkelissaan katsauksen erityispedagogisen tutkimuksen nykytilaan ja kuvaavat tutkimusaiheita, menetelmiä ja teoreettisia viitekehyksiä. He tarkastelevat erityispedagogisen tutkimuksen nykytilaa analysoimalla kymmenen viime vuoden aikana julkaistuja erityispedagogiikan tutkimusta esitteleviä artikkeleita ja suomalaisia väitöskirjoja.

Kolmannessa tutkimusartikkelissa Niilo Mäki Instituutin tutkija Vesa Närhi ja neuropsykologi Liisa Klenberg esittelevät ja pohtivat ADHD:n diagnosointiin, syihin sekä hoitoon liittyvää tutkimusta. ADHD on yleinen lapsuusajan häiriö, jonka keskeiset piirteet ovat tarkkaamattomuus ja/tai motorinen levottomuus ja impulsiivisuus. Instituutin tutkijat Pekka Räsänen ja Tuire Koponen tuovat puolestaan kattavasti esiin matemaattisten oppimisvaikeuksien neuropsykologista tutkimuskenttää aina sen historiallisesta taustasta dyskalkulian nykytutkimukseen sekä oppimisvaikeustutkimuksen tulevaisuuden kysymysten äärelle asti.

Niilo Mäki Instituutin kehitysyhteistyötä esittelevät tutkija Emma Ojanen, tohtori Onerva Mäki sekä professori Heikki Lyytinen artikkelissaan *Oppimisen apuna Afrikassa*. Käytännön arviointi- ja kuntoutustyöstä kerätty ja analysoitu tieto on Niilo Mäki Instituutissa perinteisesti julkaistu tutkimuksina ja niistä johdettuina oppaina ja kursseina, joita opetusallalla työskentelevät voivat hyödyntää omassa työssään. Olennainen osa tätä kiertokulkua on ollut arviointivälineiden ja kuntoutusmenetelmien kehittäminen. Tämä samainen toimintamalli on ollut pohjana myös Niilo Mäki Instituutin lähes kaksikymmentä vuotta jatkuneelle kehitysyhteistyölle Afrikassa.

Lopuksi Joel Niemi on koostanut haastattelujen pohjalta kirjoituksen, jossa tohtori Onerva Mäki, professori Heikki Lyytinen ja professori Timo Ahonen muistelevat Niilo Mäki Instituutin perustamista ja alkutaivalta sekä luovat silmäyksen tulevaan. Toiminnanjohtaja kasvatust. toht. Kirsti Laakso puolestaan tarkastelee NMI:n toimintaa nykypäivän näkökulmasta.

Toivotamme NMI-Bulletinin lukijoillemme hyvää ja vivahteikasta oppimisvaikeustutkimuksen juhlavuotta!